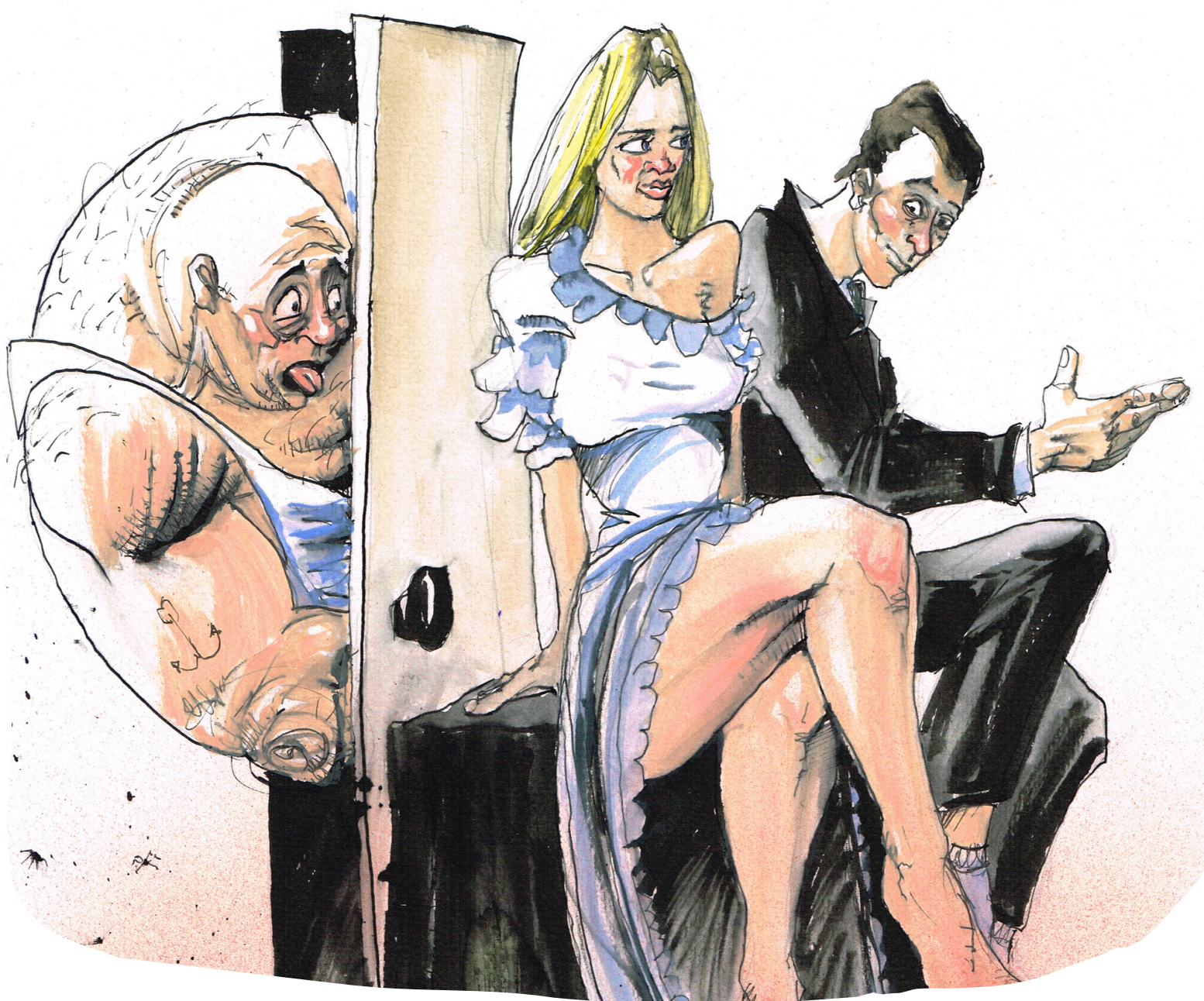

PYTANIE JAWNE

63.

SŁONIK

Problem upadku wartości

**Omów zagadnienie
na podstawie Tanga
Sławomira Mrożka.
W swojej odpowiedzi
uwzględnij również
wybrany kontekst.**

Wstęp

**Dzięki wartościom, którym
hołdujemy, pewnej
społecznej hierarchii
i zasadom jasno
określającym, co jest
dobre, a co złe, nasza
cywilizacja mogła przetrwać
naprawdę wiele lat. Wybitni
pisarze nieraz wskazywali,
jak ważnym jest dbanie
o pewne uniwersalne dobra,
ukazując wizję ich utraty.**

SŁONIK

Teza

**Odrzucenie wartości
na rzecz całkowitego
oddania się bezgranicznej
wolności prowadzi
do nieuniknionych
tragedii, gloryfikacji tego,
co jest przyczyną zła.**

SŁONIK

Argument:

Dom Artura, syna Stomila i Eleonory, staje się obiektem całkowitego upadku obyczajów. Jego przyczyną jest Edek – człowiek grubiański, arogancki i niezbyt mądry, ale sprytny. Jego postać budzi niepokój przede wszystkim Artura, z czasem zaczyna wtórować mu Eugeniusz.

Początkowy obraz nieładu w „Tangu” Sławomira Mrożka jest bardzo niewinny i nawet zabawny. Nietypowo ubrana babcia – w suknie, trampki i czapkę dżokejkę – gra w karty z wujkiem Eugeniuszem oraz Edkiem. Grze towarzyszą rozmaite inwektywy, mało wyszukane i niekulturalne sformułowania. W domu panuje kompletny bałagan. Nic nie stoi na swoim miejscu. Są tu też rzeczy, których od dawna być nie powinno, np. katafalk czy wózek po Arturze.

Artur stawia więc sobie za cel przywrócenie porządku i dawnych wartości. Okazją na zaprezentowanie swojej wizji przywrócenia porządku jest ślub z Alą. Dom pierwszy raz od dawna jest posprzątany, a ubiór domowników jest nareszcie godny.

Do ślubu jednak nie dochodzi.

Według Artura jest jedynie pustą formą pozbawioną idei gwarantującej ciągłość i stabilność pewnego porządku. Koniec końców Artur uważa, że jedynie poprzez absolutną władzę będzie mógł zaprowadzić porządek. Pomysły młodego studenta spotykają się jednak z głęboką pogardą. Jego walka kończy się fiaskiem. Ala zdradza go z Edkiem, myśląc, że Arturowi jest to obojętne – w jej przekonaniu ślub miał jedynie przywrócić pewne zasady, nie był zaś poparty szczerą miłością. Młody mężczyzna ulega szaleństwu, próbuje zabić Edka, ale niestety to ten zabija studenta i przejmuje władzę.

SŁONIK

**Symbolem upadku obyczajów jest
„Tango” tańczone przez Edka
i Eugeniusza na zakończenie utworu.
Podmiot liryczny przestrzega nas przed
porzuceniem starych, sprawdzonych
zasad i oddaniem się całkowicie
frywolnemu stylowi życia.
Utwór wskazuje, iż nieład
wprowadzony w domostwie
Eleonory i Stomila, którego
uosobieniem był Edek,
stał się przyczyną nie tylko
upowszechnienia lenistwa,
niechlujstwa i wątpliwej estetyki,
ale i tragedii, takich jak śmierć.**

Kontekst

**Sodoma i Gomora były miastami,
w których odrzucono Boga i wszelkie
chrześcijańskie wartości.
Oddawano się zabawom i bezgranicznej
rozpuście. Odrzucenie uniwersalnych
wartości rozgniewało Stwórcę,
który zgładził miasto poprzez
spuszczenie na nie deszczu
ognia i siarki.**

Zakończenie

Dopuszczanie do upadku wartości nieuchronnie prowadzi do tragedii i katastrof, także największych z nich, czyli śmierci – tak jak miało to miejsce w przypadku „Tanga” czy opowieści o Sodomie i Gomorze z Księgi Rodzaju. Upadek wartości jest często związany z przemianami społecznymi, które zachodzą w społeczeństwie. Przejawem świadomości tego kryzysu jest tęsknota za tradycyjnymi wartościami, ładu i porządkiem, co doskonale pokazano w „Tangu”.